

NIELS MØRK. skipari, Sandvík

70 ár

Niels Mørk

Ein av okkara kendastu skiparum, Niels Mørk, skipari, Sandvík, verður 70 ár tann 15. august.

I ungdomsárum okkara komst tað okkum sum at maður, ið var farin av teimum sjeyti árunum, var farin burtur úr og hevði lítið livsbragðið í sær meiri.

Men so er ikki nú.

Eingin skuldi trúð, at Niels Mørk er 70 ár.

I fleiri ár hevur hann verið brekaður av sjúku, ið hevur tarnað honum í kroppsligum arbeiði.

Men á honum sæst einki elli.

Fattur og rættur sum ein unglingi gongur hann.

Og í sinninum er hann veruliga ein unglingi, fyltur við hugsjónum og framtíðaryrskjum.

Um eyguni leikar hitt eyðkenda føroyska bragðið, ið ikki tekur alt fyri fult, men krevur greiðu og idealismu. Eigur so maður hesar eginleikar, er Niels Mørk heilur við.

Hann krevur handling. Mann aftanfyrir orðið. Krevur mannsverk av manni, sum hann allar dagar sínar hevur kraft mannsverk av sær sjálvum.

Og Niels Mørk kann av sonnum lita aftur um bak við reinari kenslu av, at alt, ið hann hevur starvast við, hevur verið við iðni og skili frískipað.

Tað er ikki ov nógv sagt, at Niels Mørk hevur skarað framúr í víti og skili alla staðni, har ið hann hevur staðið millum menn við sterku avgjörðu stöðu síni og meining, sum hann, uttan at kveita til høgri ella vinstri, hevur vart og bært fyri.

Hesin eginleiki mannsins er aðalsmerkið dygga, gullrandað, ið ikki kámost burtur, men fylgir livinum og minni hansara sum hansara og ættarinnar dýrasta ogn.

Niels Mørk er ikki bara maðurin við hesum gullrandaða skildrinum, ikki bara maðurin við hugsunnardirvinum og teirri stríðsföstu sálini, men hann hevur í langa lívi sínum sýnt seg sum sera mentunnarrikan og vitugan mann, ið menn dámdu væl at práta við og lurta eftir skilatosi hansara.

Niels Mørk hevur skapt og evnað til, har ið hann hevur verið, ikki bara figgarliga og vinnuliga, men eisini og ikki í minni muni sinnislaga.

Sum hin gávaði og raski unglingi, hann var, leitaði hann sær á skiparaskúla. At fara skip, at vera

asta vinin og stríðsmannin í honum.

Hvør hevur vart føroyskt mál, føroysk eyðkenni, føroyska flaggið heitari enn hann?

Var ikki Niels Mørk ein tann fyrsti, kanska tann fyrsti, sum hevði føroyska flaggið uppi í messantoppinum á skipi sínum?

Var tað ikki Niels Mørk, ið sterkt og sáttliga lat yvirvaldið vita, tá ið hann fekk boð um at strúka flaggið, at hann átti ikki strúkijarn umborð, men skuldi flaggið strúkast var tað best at boðsenda Mariu í Skorti, skreddarafrúgv. Hon átti jorðina, ið dugdu. Hetta svarið visti ikki bara tað djorvu og föstu stöðuna fyri tí, sum veruliga lá honum á hjarta, men tað sýnir ansin fyri tí stuttliga og spoyska, ið eyðkendu teir gomlu vitugu føroyingarar, ið høvdu lætt til at negla mannin og hendingsina við einum orindi ella tatti at fara uppá gólv við. Og Niels Mørk hevur, sum menn, ið kenna hann vita, lætt við ikki bara at taka til í kvæðum og tættum, men eisini sjálvar at yrkja.

Ikki bara tann dagin lat Niels Mørk flaggið veitra í messantoppinum, men hann brúkti tað og einki annað flagg alt árið. Hjartað

brann fyrir flagginum. Tað var avgerandi hjá honum. Henda hendring fór fram eini 20 ár, áðrenn flaggið varð skrásett soleiðis sum javnaðarflokkurin longu í 1931 høvdu fullgigið lógaruppskot um.

Niels Mørk var sum ungur sjálfstýrismaður — tað var mest av tjóðskaparligum grundum. Men sum nógvir aðrir góðir sjálfstýrismenn og sambandsmenn var hann eisini og fyrst og fremst javnaðarmaður. Hann og flestir av hesum leitaðu yvir í javnaðarflokkin. Hetta gjørdi hann við so mikið storri gleði, sum hann kendi, at javnaðarflokkurin hevði eina greiða tjóðskaparstöðu og skilgáða stevnu at fáa tjóðskaparmálini loyst uttan kúrl, men heldur í vinarlagi við danir. Og Niels Mørk hevur havt tann stuttleika at uppliva, at javnaðarmanna náónala stevna er loyst við samtyktini av javnaðarmanna stjórnarskipannaruppskotinum av 1948.

Móðurmálið hevur vunnið fullan rætt í kirkju, skúla og á tingi, í umsitingini og allastaðni har, ið vit sjálvir ráða:

Flaggið er skrásett og lýst av kongi sum okkara flagg.

Føroya logting hevur fingið lóg-

gávuvald á øllum serøkjum, og tey eru tey flestu.

Føroyingar hava fingið rætt til at yvirtaka øll tey mál, teir halda vera til størsta gagnið í okkara egnu hondum og undir okkara fullu ábyrgd.

Nógv onnur rættindi kundu verið reksað upp av teimum, sum vunnin eru, og sum stóðu sum eitt mál at vinna hjá Niels Mørk, skiparara.

So sterkur og góður náttúrlur maður, Niels Mørk hevur verið og er, líka so stekur og samríkismaður er hann samstundis.

Hann skilti og skilir, at okkara tjóðskaparstöða verjast best og hollast í samriki við danir á tí frælsis- og vinargrundarlagnum, sum javnaðarflokkurin bar fram í tí sokallaða vina- og frælsisbrævi dana og føroyinga millum. Og tað er júst hetta grundarlagið, sum vit byggja á í dag.

Framúrskarandi talugávir tykja, at vera givnar flestu sandvik-ingum sum voggugáva, og er Niels Mørk einki undantak, men hevur fingið orðið í sína makt betur enn flestir aðrir.

Tað er eitt lystfólið at hoyra Niels Mørk tosa millum manna. (Framhald á 4. síðu.)

Hvar? Hvør?

(2)

Lítið yvir Føroyaland
gloymið ikki minsta blettin!

 FØROYA BANKI

estra-lýsing